

DECYZJA RADY (WPZiB) 2022/1965**z dnia 17 października 2022 r.****w sprawie wsparcia programu działania Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1 i art. 31 ust. 1,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 20 lipca 2001 r. państwa uczestniczące w konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) na temat nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką we wszystkich jego aspektach przyjęły program działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach (zwany dalej „programem działania ONZ”). W dniu 8 grudnia 2005 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło międzynarodowy instrument umożliwiający państwom identyfikowanie i śledzenie, w odpowiednim czasie i w niezawodny sposób, nielegalnej broni strzeleckiej i lekkiej (zwany dalej „międzynarodowym instrumentem umożliwiającym śledzenie”). Zgodnie z oboma tymi instrumentami międzynarodowymi państwa będą odpowiednio współpracować z ONZ, tak by wspierać ich skuteczne wdrożenie.
- (2) W dniu 12 lipca 2002 r. Rada przyjęła wspólne działanie 2002/589/WPZiB ⁽¹⁾ w sprawie zwalczania destabilizującego gromadzenia i rozpowszechniania ręcznej broni strzeleckiej i lekkiej (BSiL).
- (3) W dniu 16 grudnia 2005 r. Rada Europejska przyjęła „Strategię UE w zakresie zwalczania nielegalnego gromadzenia broni strzeleckiej i lekkiej i amunicji do tych rodzajów broni oraz handlu nimi”. W strategii tej określono wsparcie programu działania ONZ jako główny priorytet w działaniach podejmowanych na szczeblu międzynarodowym i wezwano do przyjęcia prawnie wiążącego instrumentu międzynarodowego umożliwiającego śledzenie i oznaczanie BSiL oraz amunicji do niej.
- (4) Po przyjęciu międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie Unia poparła jego pełne wdrożenie poprzez przyjęcie i wdrożenie wspólnego działania Rady 2008/113/WPZiB ⁽²⁾. Rada pozytywnie oceniła wdrożenie wspólnego działania.
- (5) W dniu 18 lipca 2011 r. Rada przyjęła decyzję 2011/428/WPZiB ⁽³⁾, w której poparła drugą konferencję Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie przeglądu postępów w realizacji programu działania ONZ z 2012 r.
- (6) Zgodnie z Agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, ogłoszoną w dniach 25-27 września 2015 r., zwalczanie nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką jest niezbędne, by osiągnąć wiele celów zrównoważonego rozwoju, w tym celów związanych z pokojem, sprawiedliwością i silnymi instytucjami, zmniejszaniem ubóstwa, wzrostem gospodarczym, zdrowiem, równouprawnieniem płci oraz bezpieczeństwem miast. Dlatego też w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 16.4 wszystkie państwa zobowiązały się, że znacznie ograniczą nielegalne przepływy finansowe i przepływy broni.

⁽¹⁾ Wspólne działanie Rady 2002/589/WPZiB z dnia 12 lipca 2002 r. w sprawie wkładu Unii Europejskiej w zwalczanie destabilizującego gromadzenia i rozpowszechniania ręcznej broni strzeleckiej i broni lekkiej oraz uchylające wspólne działanie 1999/34/WPZiB (Dz.U. L 191 z 19.7.2002, s. 1).

⁽²⁾ Wspólne działanie Rady 2008/113/WPZiB z dnia 12 lutego 2008 r. wspierające międzynarodowy instrument umożliwiający państwom identyfikowanie i śledzenie, w odpowiednim czasie i w niezawodny sposób, nielegalnej broni strzeleckiej i lekkiej (BSiL) w ramach strategii UE zwalczania nielegalnego gromadzenia BSiL i amunicji do tych rodzajów broni oraz nielegalnego handlu nimi (Dz.U. L 40 z 14.2.2008, s. 16).

⁽³⁾ Decyzja Rady 2011/428/WPZiB z dnia 18 lipca 2011 r. w sprawie wspierania działalności Biura Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Rozbrojenia w celu realizacji programu działania Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczącego zapobiegania handlowi bronią strzelecką i lekką we wszystkich jego aspektach, zwalczania i eliminowania go (Dz.U. L 188 z 19.7.2011, s. 37).

- (7) W dniu 3 kwietnia 2017 r. Rada przyjęła decyzję 2017/633/WPZiB⁽⁴⁾, w której poparła trzecią konferencję Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie przeglądu postępów w realizacji programu działania ONZ z 2018 r. W dniu 30 czerwca 2018 r. na trzeciej konferencji przeglądowej przyjęto dokument końcowy, w którym państwa ponownie zobowiązały się do zapobiegania przenikaniu BSiL i zwalczania tego procederu. Państwa potwierdziły wolę kontynuowania współpracy międzynarodowej i zacieśnienia współpracy regionalnej poprzez poprawę koordynacji, konsultacje, wymianę informacji i współpracę operacyjną, z udziałem właściwych organizacji regionalnych i subregionalnych, jak również organów ścigania, organów kontroli granicznej oraz organów wydających zezwolenia na wywóz i przywóz.
- (8) W swoim planie działań na rzecz rozbrojenia pt. „Zabezpieczenie naszej wspólnej przyszłości”, przedstawionym w dniu 24 maja 2018 r., Sekretarz Generalny ONZ wezwał do zajęcia się problemem nadmiernego gromadzenia broni konwencjonalnej i nielegalnego handlu tą bronią oraz do wspierania krajowego podejścia do kwestii BSiL i amunicji do niej uznanych za kluczowy czynnik umożliwiający przemoc zbrojną i konflikty.
- (9) W dniu 19 listopada 2018 r. Rada przyjęła strategię UE na rzecz zwalczania nielegalnej broni palnej, broni strzeleckiej i lekkiej oraz amunicji do tych rodzajów broni, zatytułowaną „Zabezpieczenie broni, ochrona obywateli” (zwaną dalej „strategią UE dotyczącą BSiL”), w której określono wytyczne działań Unii w dziedzinie BSiL. W strategii UE dotyczącej BSiL program działania ONZ uznaje się za globalne ramy przeciwdziałania zagrożeniu stwarzanemu przez nielegalną BSiL oraz wspiera się jego pełne i skuteczne wdrożenie na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym.
- (10) W dniu 17 grudnia 2018 r. Rada przyjęła decyzję 2018/2011/WPZiB⁽⁵⁾. W strategii UE dotyczącej BSiL przewidziano, że Unia będzie systematycznie uwzględniać kwestie związane z płcią przy opracowywaniu nowych projektów dotyczących zwalczania przemocy z użyciem broni i ogólnie kontroli BSiL oraz rozpowszechnianiu dobrych praktyk w tym zakresie.
- (11) W sprawozdaniu końcowym z ósmego odbywającego się co dwa lata posiedzenia państw służącego analizie wykonywania programu działania ONZ z 2022 r. odnotowano:
- że pełne i skuteczne wykonanie programu działania i międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie ma zasadnicze znaczenie dla dalszych wysiłków na rzecz trwałego pokoju, bezpieczeństwa, rozwoju społeczno-gospodarczego, korzystania z praw człowieka i ochrony życia, również zgodnie z odpowiednimi przepisami dotyczącymi BSiL zawartymi w programie Sekretarza Generalnego na rzecz rozbrojenia,
 - że należy zapewnić pełny, równy, znaczący i skuteczny udział kobiet we wszystkich procesach decyzyjnych i wykonawczych związanych z programem działania i międzynarodowym instrumentem umożliwiającym śledzenie oraz uwzględnić perspektywę płci w działaniach wdrożeniowych w celu zajęcia się zróżnicowanym wpływem nielegalnego handlu BSiL na kobiety, mężczyzn, dziewczęta i chłopców,
 - rolę, jaką społeczeństwo obywatelskie odgrywa we wspieraniu wysiłków państw na rzecz pełnego i skutecznego wykonania programu działania, oraz uznaje się pozytywny wkład, jaki młodzież może wnieść w tym zakresie,
 - potrzebę wzmocnionej, skutecznej i trwałej współpracy i pomocy międzynarodowej,
 - że ostatnie zmiany w zakresie produkcji, technologii i projektowania BSiL, w szczególności broni polimerowej i modułowej, oraz broni palnej produkowanej techniką druku 3D mają wpływ na pełne i skuteczne wykonanie programu działania i międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie i powinny zostać wzięte pod uwagę przez wszystkie państwa, z uwzględnieniem możliwości, wyzwań, roli przemysłu, a także potrzeby wsparcia finansowego i technicznego, luk technologicznych między państwami oraz potrzeby wspierania współpracy międzynarodowej,
 - znaczenie skutecznego śledzenia BSiL dla zwalczania nielegalnego handlu tą bronią w sytuacjach konfliktowych i pokonfliktowych,

⁽⁴⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2017/633 z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie Programu działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach (Dz.U. L 90 z 4.4.2017, s. 12).

⁽⁵⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2018/2011 z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie wsparcia uwzględniających aspekt płci polityk, programów i działań w zakresie zwalczania nielegalnego handlu bronią strzelecką i jej niewłaściwego wykorzystywania, zgodnie z programem działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa (Dz.U. L 322 z 18.12.2018, s. 38).

- znaczenie opracowania lub ustanowienia ścisłych krajowych ram regulacyjnych w zakresie znakowania, rejestrowania i śledzenia BSiL, zgodnie z międzynarodowym instrumentem umożliwiającym śledzenie, by zapobiegać przenikaniu i nielegalnemu międzynarodowemu przekazywaniu BSiL nieupoważnionym odbiorcom oraz zwalczając te zjawiska,
- konieczność realizacji zobowiązań w zakresie znakowania, rejestrowania i śledzenia zawartych w międzynarodowym instrumencie umożliwiającym śledzenie, niezależnie od materiałów lub metod wykorzystywanych do produkcji BSiL,
- utworzenie otwartej grupy roboczej ustanowionej na mocy rezolucji Zgromadzenia Ogólnego 76/233 w celu opracowania zestawu zobowiązań politycznych jako nowych globalnych ram, które wyeliminują istniejące luki w zarządzaniu amunicją w całym cyklu jej życia,
- odpowiednie role podmiotów zaangażowanych na różnych etapach całego cyklu życia BSiL, w tym, w stosownych przypadkach, znaczenie współpracy z przemysłem i sektorem prywatnym, z myślą o skutecznym zapobieganiu nielegalnemu wytwarzaniu BSiL i handlowi nią,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Z myślą o realizacji strategii UE dotyczącej BSiL celem niniejszej decyzji jest wsparcie pełnego i skutecznego wykonania programu działania ONZ i międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie, zwiększenie bezpieczeństwa międzynarodowego, regionalnego i narodowego, przyczynienie się do zapewnienia bezpieczeństwa ludzkiego oraz propagowanie zrównoważonego rozwoju poprzez kontrolę BSiL.
2. Zgodnie z ust. 1 cele niniejszej decyzji są następujące:
 - a) wspieranie wybiegających w przyszłość zmian w polityce światowej w kontekście czwartej konferencji ONZ w sprawie przeglądu postępów w realizacji programu działania ONZ w 2024 r.;
 - b) wzmocnienie skutecznego wykonania programu działań na szczeblu krajowym i regionalnym oraz międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie;
 - c) wspieranie polityki i programów kontroli BSiL ukierunkowanych na aspekt płci.
3. Szczegółowy opis projektu znajduje się w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

1. Za wdrożenie niniejszej decyzji odpowiada Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (WP).
2. Techniczna realizacja projektu, o którym mowa w art. 1, zostaje powierzona Biuru ONZ ds. Rozbrojenia (UNODA).
3. UNODA wykonuje swoje zadania pod kierownictwem WP. W tym celu WP dokonuje niezbędnych ustaleń z UNODA.

Artykuł 3

1. Finansowa kwota odniesienia na realizację finansowanego przez Unię projektu wynosi 4 524 465,05 EUR
2. Wydatkami pokrywanymi z kwoty odniesienia określonej w ust. 1 zarządza się zgodnie z procedurami i zasadami mającymi zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.
3. Komisja nadzoruje właściwe zarządzanie wydatkami, o których mowa w ust. 1. W tym celu Komisja zawiera z UNODA niezbędną umowę w sprawie finansowania. Umowa w sprawie finansowania ma przewidywać, że UNODA ma zapewnić wyeksponowanie wkładu Unii stosownie do jego wielkości.

4. Komisja dąży do zawarcia umowy w sprawie finansowania, o której mowa w ust. 3, w jak najkrótszym terminie po wejściu w życie niniejszej decyzji. Komisja informuje Radę o wszelkich związanych z tym trudnościach oraz o dacie zawarcia umowy w sprawie finansowania.

Artykuł 4

1. Wysoki Przedstawiciel składa Radzie sprawozdania z wykonania niniejszej decyzji na podstawie sprawozdań opisowych przygotowywanych regularnie przez UNODA. Sprawozdania te stanowią podstawę oceny przeprowadzanej przez Radę.
2. Komisja składa sprawozdania z aspektów finansowych projektu, o którym mowa w art. 1.

Artykuł 5

1. Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem przyjęcia.
2. Niniejsza decyzja wygasa 36 miesięcy od daty zawarcia umowy w sprawie finansowania, o której mowa w art. 3 ust. 3. Niniejsza decyzja wygasa po upływie sześciu miesięcy od daty jej wejścia w życie w przypadku gdy umowa w sprawie finansowania nie zostanie zawarta w tym okresie.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 17 października 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. BORRELL FONTELLES

ZAŁĄCZNIK

DOKUMENT PROJEKTOWY WSPIERAJĄCY OENZETOWSKI PROGRAM DZIAŁANIA NA RZECZ ZAPOBIEGANIA NIELEGALNEMU HANDLOWI BRONIĄ STRZELECKĄ I LEKKĄ, ZWALCZANIA I ELIMINOWANIA GO WE WSZYSTKICH ASPEKTACH**1. Kontekst**

Przyjęcie w 2001 r. programu działania Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach (PoA) stanowiło punkt zwrotny w międzynarodowych wysiłkach na rzecz przeciwdziałania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką (BSiL). Od tego czasu poczyniono znaczne postępy we wdrażaniu przepisów PoA i instrumentu umożliwiającego jego śledzenie – międzynarodowego instrumentu umożliwiającego państwom identyfikowanie i śledzenie, w odpowiednim czasie i w niezawodny sposób, nielegalnej broni strzeleckiej i lekkiej (ITI) z 2005 r. Jednak wyzwania i przeszkody nadal uniemożliwiają pełne i skuteczne wdrożenie obu instrumentów.

Skuteczna kontrola broni strzeleckiej przyczynia się nie tylko do wzmocnienia bezpieczeństwa narodowego i ludzkiego. Program wspiera również zrównoważony rozwój uznany przez państwa w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, która stanowi całościowy instrument na rzecz kompleksowego globalnego kształtowania polityki i tworzenia programów. Nielegalny przepływ broni odgrywa kluczową rolę w inicjowaniu, pogłębianiu i podtrzymywaniu konfliktów zbrojnych, wszechobecnej przemocy oraz aktów przestępczości i terroryzmu. Przepływy te, zwłaszcza w przypadku konfliktów, negatywnie wpływają na pracę personelu operacji humanitarnych i pokojowych oraz utrudniają zawieranie porozumień pokojowych.

PoA i ITI nadal stanowią uniwersalne ramy, które zostały uzgodnione przez wszystkie państwa członkowskie ONZ, by rozwiązać problem broni strzeleckiej poprzez zobowiązanie wszystkich państw do poprawy krajowych przepisów i polityk dotyczących broni strzeleckiej, kontroli przywozu/wywozu, zarządzania zapasami, znakowania i śledzenia oraz do angażowania się we współpracę i pomoc. W ostatnich dziesięcioleciach pojawiły się jednak nowe wyzwania związane z kontrolą BSiL, m.in. zmiany w produkcji, technologii i projektowaniu BSiL, co mogło osłabić skuteczność niektórych przepisów zawartych w PoA i ITI.

Ósme codwuletnie posiedzenie państw (BMS8), które odbyło się w czerwcu 2022 r., oraz czwarta konferencja przeglądowa (RevCon4), zaplanowana na 2024 r., dają państwom możliwość określenia, jakie luki jeszcze pozostały, możliwość wyjścia naprzeciw nowym wyzwaniom oraz uruchomienia działań naprawczych i środków operacyjnych, co pozwoli państwom na wzmocnienie globalnego programu politycznego i skuteczności PoA i ITI.

Od zobowiązań do działania

Pomimo godnych pochwały postępów na szczeblu polityki globalnej nadal potrzebne są zdecydowane działania krajowe i regionalne w celu realizacji uzgodnionych przez państwa zobowiązań globalnych i instrumentów regionalnych. Szacuje się, że na całym świecie znajduje się w obiegu miliard sztuk broni palnej⁽¹⁾, a kontrola BSiL pozostaje pilnym i nagłym zadaniem.

Liczba wniosków o pomoc międzynarodową⁽²⁾ pozostaje wysoka. Do zaspokojenia potrzeb oraz wzmocnienia kontroli i regulacji dotyczących BSiL niezbędne są wzmocnione, trwałe i przewidywalne mechanizmy pomocy. Aby wiele państw całkowicie wypełniło zobowiązania polityczne związane z kontrolą broni strzeleckiej, w tym zobowiązania w ramach Agendy na rzecz rozwoju 2030, potrzebna jest pomoc międzynarodowa.

Wiele państw nadal nie ma krajowych mechanizmów koordynacji, a w wielu krajach, w których takie mechanizmy istnieją, są one słabe. Mechanizmy te mają zasadnicze znaczenie dla harmonizacji krajowych polityk i programów, opracowywania, wdrażania, oceny i monitorowania kompleksowych krajowych polityk, strategii i programów mających na celu rozwiązanie problemów związanych z bronią strzelecką. Liczba krajowych planów działania w zakresie BSiL pozostaje niska, a w przy-

(1) <https://www.smallarmssurvey.org/database/global-firearms-holdings>

(2) <https://smallarms.un-arm.org/international-assistance>

padku gdy takie plany istnieją, nie przydzielono na nie środków finansowych lub nie włączono ich do szerszych krajowych ram rozwoju i bezpieczeństwa. Gromadzenie danych nadal stanowi poważne wyzwanie w wielu państwach, co utrudnia śledzenie i ilościowe monitorowanie działań wdrożeniowych. Tam, gdzie dostępne są dane, wyzwanie stanowi nadal harmonizacja i dezagregacja danych krajowych. Chociaż poczyniono względne postępy w zakresie znakowania, stale występuje duże zapotrzebowanie na pomoc w zarządzaniu zapasami, prowadzeniu rejestrów, kontroli transferu i śledzeniu ⁽³⁾. W związku z tym, że śledzenie stanowi część ram celów zrównoważonego rozwoju, niskie wskaźniki powodzenia w tych ramach utrudniają w szczególności realizację Agendy 2030 ⁽⁴⁾.

Od szóstego codwuletniego posiedzenia państw w 2016 r. na całym świecie poczyniono znaczne postępy w zakresie wzmocnienia powiązań między kontrolą broni strzeleckiej a równością płci. Wyjątkowy, głęboko społeczny charakter problemu broni strzeleckiej wymaga uwzględniania perspektywy płci w sposób kompleksowy we wszystkich wymiarach kontroli broni strzeleckiej. Znaczne postępy we wdrażaniu przepisów dotyczących płci są widoczne w sprawozdaniach krajowych przedkładanych UNODA przez państwa członkowskie, co wskazuje na wzrost z 40 % do 63 % w latach 2018–2022 odsetka państw, które obecnie biorą pod uwagę kwestię płci w przypadku kontroli broni strzeleckiej ⁽⁵⁾.

Ważną rolę w tych staraniach odegrała decyzja Rady (WPZiB) 2018/2011 z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie wsparcia uwzględniającego aspekt płci polityk, programów i działań w zakresie zwalczania nielegalnego handlu bronią strzelecką i jej niewłaściwego wykorzystywania, zgodnie z programem działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, w ramach którego realizowano działania w Afryce, Azji i regionie Pacyfiku oraz w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach. Niemniej jednak zakres i geograficzna realizacja takich działań są bardzo zróżnicowane i według doniesień jedynie 24 % państw gromadzi dane związane z bronią strzelecką segregowane ze względu na płeć i wiek ⁽⁶⁾. Bez korzyści płynących z dokładnych, szczegółowych i opartych na dowodach informacji na temat różnych zagrożeń, jakie broń strzelecka stwarza dla kobiet, mężczyzn, dziewcząt i chłopców, oraz na temat ich szczególnych potrzeb w zakresie bezpieczeństwa, interwencje w zakresie kontroli broni strzeleckiej prawdopodobnie nadal nie będą uwzględniać płci, co utrudnia skuteczne zmiany polityczne i programowe oraz utrudnia osiągnięcie celu zrównoważonego rozwoju nr 5. Dalsze postępy w tym zakresie będą również korzystne dla realizacji programu działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa – wraz z nowymi ramami monitorowania go, w tym wskaźnikiem „Liczba krajów uwzględniających kwestie płci w realizacji PoA” – do czego przyczyni się niniejszy projekt.

Kwestia broni strzeleckiej przejawia się w bardzo różny sposób na całym świecie, a wyzwania na szczeblu krajowym w odniesieniu do obiegu nielegalnej BSiL odzwierciedlają wyjątkowe połączenia okoliczności i kontekstów. W związku z tym postępy we wdrażaniu mogą być jedynie w ograniczonym zakresie działaniem ujednoczonym i skoordynowanym w skali globalnej, muszą za to opierać się na odpowiedzialności i priorytetach krajowych i regionalnych. W związku z tym na siódmym codwuletnim posiedzeniu państw w sprawie PoA (BMS7) państwa uzgodniły, że „rozważą ustanowienie dobrowolnych celów krajowych i regionalnych zgodnie z postanowieniami PoA, z uwzględnieniem różnych kontekstów krajowych i regionalnych, z myślą o wzmocnieniu odpowiedzialności krajowej i regionalnej oraz możliwości pomiaru postępów w realizacji” ⁽⁷⁾. Cele te powinny odnosić się do działań określonych w krajowych planach działania lub strategiach dotyczących BSiL, w tym regionalnych planach działania, oraz powinny być wymierne i dostosowane do PoA i ITI, a także do celów uzgodnionych w agendzie 2030. Ponadto krajowe wysiłki w zakresie kontroli BSiL muszą być zharmonizowane z innymi krajowymi ramami dotyczącymi bezpieczeństwa, równości płci i rozwoju, o ile takie istnieją.

Państwa będą zwracać się do Sekretariatu ONZ o wskazówki i pomoc we wdrażaniu tego nowego podejścia ukierunkowanego na cele, które ostatecznie umożliwią tworzenie lepiej dostosowanych wniosków o pomoc międzynarodową i lepszy przydział zasobów ⁽⁸⁾. Najnowsze tendencje w tworzeniu regionalnych harmonogramów / planów działania i programów są doskonałym przykładem tego, w jaki sposób ustalanie celów może ułatwić postępy we wdrażaniu, przy jednoczesnym zapewnieniu skoordynowanej pomocy w celu wsparcia tych wysiłków.

⁽³⁾ Prezentacja przedstawiona przez UNODA podczas BMS7 pt. „Program działań w zakresie BSiL. Międzynarodowy instrument umożliwiający śledzenie. Tendencje, wyzwania i szanse. Dane ze sprawozdań krajowych za 2020 r.”, <https://documents.unoda.org/wp-content/uploads/2021/07/BMS7-UNODA-Trends-challenges-opportunities.pdf>

⁽⁴⁾ Wskaźnik celów zrównoważonego rozwoju 16.4.2 stanowi: „Odsetek skonfiskowanej, znalezionej lub zwróconej broni, której nielegalne pochodzenie lub kontekst zostały zidentyfikowane lub ustalone przez właściwy organ zgodnie z instrumentami międzynarodowymi”.

⁽⁵⁾ Prezentacja przedstawiona przez UNODA podczas BMS7 pt. „Program działań w zakresie BSiL. Międzynarodowy instrument umożliwiający śledzenie. Tendencje, wyzwania i szanse. Dane ze sprawozdań krajowych za 2020 r.”.

⁽⁶⁾ <https://smallarms.un-arm.org/statistics>

⁽⁷⁾ <https://undocs.org/A/CONF.192/BMS/2021/1>, pkt 50. Zob. też pkt 51, 52, 57 i 58.

⁽⁸⁾ <https://www.undocs.org/A/74/187>

Torowanie drogi naprzód w oparciu o wcześniejsze projekty i sukcesy

W ostatnich latach Unia Europejska i jej państwa członkowskie wniosły cenny wkład finansowy na rzecz PoA do Biura ONZ ds. Rozbrojenia (UNODA) i jego centrów regionalnych, wspierając przygotowania do konferencji przeglądowych PoA ⁽⁹⁾; finansując aspekty operacyjne, takie jak lepsze zarządzanie zapasami w Afryce ⁽¹⁰⁾; a ostatnio wspierając polityki, programy i działania uwzględniające aspekt płci w walce z nielegalnym handlem bronią strzelecką i jej niewłaściwym wykorzystaniem, zgodnie z programem działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa ⁽¹¹⁾.

Wymierne rezultaty tych projektów obejmowały uzgodnienie perspektywicznego dokumentu końcowego na trzeciej konferencji przeglądowej ⁽¹²⁾; uzgodnienie tego dokumentu umożliwiły dyskusje ekspertów, konsultacje regionalne i program sponsorowania zapewniający szerszy i bardziej sprawiedliwy udział państw i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w konferencji. W Afryce zwiększono zdolności operacyjne i techniczne, co wymiennie wzmocniło bezpieczeństwo fizyczne i zarządzanie zapasami w Burkina Faso, Czadzie, Mali, Mauretanii, Nigrze i Nigerii. Realizowany obecnie projekt kontroli broni strzeleckiej skierowany na kwestię płci stworzył w krajach na całym świecie krajowe zdolności w zakresie wspierania kontroli broni strzeleckiej uwzględniającej kwestię płci, zapewnił wyszkolonych przedstawicieli organizacji regionalnych i subregionalnych w tej dziedzinie oraz znacznie wzmocnił synergię między działaniami w zakresie kontroli broni strzeleckiej a realizacją programu działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

Ten wniosek dotyczący projektu opiera się na wcześniejszych projektach i ich sukcesach, a jednocześnie wprowadza nowe, obejmujące trzy aspekty podejście do postępów w skutecznej realizacji PoA i ITI.

Nowy projekt umożliwi UNODA i jej regionalnym ośrodkom zadbanie o to, by globalne kształtowanie polityki oraz wdrażanie na szczeblu krajowym i regionalnym były spójne, a także by regiony nadal uczyły się od siebie.

2. Cele, działania i wyniki projektu

Nadrzędnym celem projektu jest zwiększenie bezpieczeństwa międzynarodowego, regionalnego i krajowego, przyczynienie się do zapewnienia bezpieczeństwa ludzkiego oraz propagowanie zrównoważonego rozwoju poprzez kontrolę BSIL.

Cel ten zostanie osiągnięty dzięki podejściu przekrojowemu, wspierającemu prace nad (1) przyszłościowym rozwojem globalnej polityki w kontekście czwartej konferencji przeglądowej; (2) skutecznym wdrożeniem PoA i ITI na szczeblu krajowym i regionalnym; oraz dzięki szczególnemu naciskowi na (3) strategię i programy w zakresie kontroli broni strzeleckiej skierowane na kwestię płci.

Jednocześnie trzy filary wzmocnią PoA i ITI jako uniwersalne globalne ramy kontroli broni strzeleckiej oraz zapewnią ich stałą przydatność i skuteczność.

Wyniki we wszystkich trzech filarach:

- Zacieśniono współpracę z organizacjami regionalnymi i subregionalnymi, co umożliwi usprawnienie podejścia do polityki i działań wdrożeniowych na szczeblu subregionalnym, regionalnym i globalnym.
- Zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności organizacji kobiecych i podmiotów młodzieżowych, jest wzmocniane na wszystkich szczeblach.

3. Opis strategii filarów projektów

3.1 Wspieranie globalnych polityk i zobowiązań w kontekście czwartej konferencji przeglądowej ONZ w 2024 r. (RevCon4) dotyczącej PoA.

3.1.1 Wyniki

- Zapewnia się i zwiększa adekwatność i skuteczność PoA i ITI.
- RevCon4 w sprawie PoA jest dobrze zorganizowana i obejmuje szerokie grono zainteresowanych podmiotów.
- Wzmocniono sprawozdawczość krajową państw w ramach PoA i ITI, w tym jako ramy gromadzenia danych na potrzeby celu zrównoważonego rozwoju nr 16.4 ⁽¹³⁾ i wskaźnika 16.4.2 ⁽¹⁴⁾.

⁽⁹⁾ Decyzja Rady 2011/428/WPZiB z dnia 18 lipca 2011 r. i decyzja Rady (WPZiB) 2017/633 z dnia 3 kwietnia 2017 r.

⁽¹⁰⁾ Decyzja Rady 2014/912/WPZiB z dnia 15 grudnia 2014 r.

⁽¹¹⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2018/2011 z 17 grudnia 2018 r.

⁽¹²⁾ https://meetings.unoda.org/section/poa-revcon3-2018_documents

⁽¹³⁾ Cel zrównoważonego rozwoju 16.4: „Do 2030 roku znacząco zmniejszyć nielegalne przepływy finansowe i handel bronią; wzmocnić proces odzyskiwania i zwracania skradzionego mienia oraz zwalczać wszelkie formy przestępczości zorganizowanej”.

⁽¹⁴⁾ Wskaźnik celów zrównoważonego rozwoju 16.4.2: „Odsetek skonfiskowanej, znalezionej lub zwróconej broni, której nielegalne pochodzenie lub kontekst zostały zidentyfikowane lub ustalone przez właściwy organ zgodnie z instrumentami międzynarodowymi”.

3.1.2 Działania

Wirtualne dyskusje ekspertów przy okrągłym stole w celu opracowania ukierunkowanych na działania zaleceń dotyczących kontroli BSiL w ramach wsparcia RevCon4.

W ramach serii wirtualnych posiedzeń ekspertów przy okrągłym stole omawia się i analizuje różne tematy, aby zapewnić przydatność i skuteczność PoA i ITI. Tematy posiedzeń przy okrągłym stole zostaną określone na podstawie wyników BMS8 (tj. wybrane spośród priorytetowych obszarów dokumentu końcowego BMS8 z myślą o dalszych działaniach i rozważaniach podczas RevCon4). Nominowany przewodniczący RevCon4 zostanie zaproszony do udziału we wszystkich posiedzeniach ekspertów przy okrągłym stole. Działanie to będzie realizowane we współpracy z UNIDIR. Wszystkie posiedzenia ekspertów przy okrągłym stole będą odbywać się wirtualnie. Główne ustalenia i zalecenia każdego posiedzenia przy okrągłym stole zostaną przedstawione i omówione na wszystkich posiedzeniach regionalnych.

Merytoryczne i integracyjne przygotowania do RevCon4

Posiedzenia regionalne będą stanowić forum dla uczestniczących państw i odpowiednich organizacji regionalnych umożliwiające określenie specyficznych dla danego regionu wyzwań związanych z BSiL i omówienie regionalnych priorytetów na RevCon4. Nominowany przewodniczący RevCon4 zostanie zaproszony do udziału we wszystkich posiedzeniach regionalnych.

Inne regiony i organizacje regionalne, takie jak Unia Europejska, Liga Państw Arabskich, Pacyfik i OBWE, zazwyczaj organizują spotkanie przygotowawcze do RevCon4. Projekt nie musi obejmować tych regionów. UNODA, na własną prośbę, może uczestniczyć w każdym z tych regionalnych posiedzeń, lub zaangażować się w nie, by przedstawić wyniki dyskusji ekspertów przy okrągłym stole. Działanie to będzie realizowane przez UNODA i jego ośrodki regionalne pod koniec 2023 r. / na początku 2024 r., przy znacznym wsparciu ze strony UNIDIR. Wszystkie działania będą oparte na kontaktach bezpośrednich.

Zaproponowano następujące pięć spotkań regionalnych:

Państwa z podregionów	Organizacje regionalne	Centrum regionalne	Miejsce
Afryka Zachodnia i Centralna	UA, ECCAS, ECOWAS, RECSA, UEMOA, Grupa Pięciu na rzecz Sahelu	UNREC	Lomé, Togo
Afryka Wschodnia i Południowa	UA, EAC, SADC, IGAD, RECSA, SARCOM	UNREC	Lomé, Togo
Region Karaibów	CARICOM	UNLIREC	Wirtualnie
Ameryka Łacińska	MERCOSUR, OPA, SICA	UNLIREC	Wirtualnie
ASEAN i państwa Azji Południowej	ASEAN, SAARC	UNRCPD	Bangkok, Tajlandia

Program sponsorowania dla uczestników z krajów rozwijających się lub krajów poważnie dotkniętych problemem, by mogły wziąć udział w RevCon4

Ze względu na brak środków wiele krajów rozwijających się ma trudności z wysłaniem na konferencje przeglądowe PoA swoich kluczowych urzędników zajmujących się kwestiami BSiL w stolicy. Program sponsorowania dla wybranej grupy państw najbardziej dotkniętych problemami związanymi z BSiL umożliwiłby ich uczestnictwo, wzbogacając tym samym obrady na RevCon4. Stanowi on również doskonałą okazję do tworzenia sieci kontaktów i może zapewnić synergie z wydarzeniami towarzyszącymi i innymi działaniami prowadzonymi przy okazji RevCon4.

Kandydaci poleceni przez UNODA, w tym jego centra regionalne, są zatwierdzani przez ESDZ. Funkcję krajowych punktów kontaktowych ds. PoA powinni co do zasady pełnić wybrani urzędnicy z organów krajowych. Inne kryteria wyboru obejmują kwestie płci, terminowe przedłożenie sprawozdania krajowego, aktywny udział w posiedzeniach regionalnych lub dyskusjach przy okrągłym stole.

Działania mające na celu zwiększenie zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w kontrolę broni strzeleckiej

Działania obejmą badania i rzecznictwo, kampanie medialne, programy sponsorowania i warsztaty. Działania te będą prowadzone przez Międzynarodową Sieć Działań przeciwko Broni Lekkiej (IANSA) we współpracy z UNODA i jej ośrodkami regionalnymi, z myślą o wspieraniu zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w RevCon4.

3.1.3 Wyniki

– **W 2023 r. zorganizowano cztery (4) wirtualne posiedzenia ekspertów przy okrągłym stole**

Państwa mogłyby rozważyć włączenie do dokumentu końcowego RevCon4 w 2024 r. zaleceń ukierunkowanych na działania przygotowanych po posiedzeniach przy okrągłym stole. Najważniejsze ustalenia i zalecenia z dyskusji przy okrągłym stole zostały zebrane w jednym krótkim dokumencie i opublikowane przed RevCon4. Dokument został udostępniony w języku angielskim i przetłumaczony na języki arabski, francuski i hiszpański.

– **Zorganizowano pięć (5) dwudniowych posiedzeń regionalnych, by wesprzeć rządy i organizacje z konkretnych regionów w przygotowaniach do RevCon4**

Sprawozdania krajowe zostały włączone do porządku dziennego posiedzeń regionalnych, a delegacjom pragnącym przygotować lub przedłożyć swoje sprawozdania krajowe podczas posiedzeń zaoferowano pomoc. Ze względu na niski wskaźnik sprawozdawczości w regionach Azji i Pacyfiku po posiedzeniu regionalnym przeprowadzono specjalne jednodniowe *krajowe warsztaty sprawozdawcze*, by zwiększyć wskaźniki sprawozdawczości w regionie z myślą o RevCon4. Ustalenia i zalecenia z posiedzeń ekspertów przy okrągłym stole (działanie 1.3.1) zostały przedstawione i omówione na posiedzeniach.

– **W RevCon4 udział wzięło piętnastu (15) sponsorowanych uczestników**

Sfinansowano koszty podróży i zakwaterowania na RevCon4 (a nie na posiedzeniu komitetu przygotowawczego wcześniej w 2024 r.) dla maksymalnie piętnastu uczestników. Ponadto do udziału w RevCon4 w Nowym Jorku zaproszono również po jednym uczestniku z każdego ośrodka regionalnego (UNREC, UNLIREC, UNRCPD).

3.1.4 Zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego zostało wzmocnione poprzez:

- i. Opracowanie i upowszechnienie sprawozdania na temat wyników BMS8 dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które stanowiło podstawę przygotowań do RevCon4.
- ii. Opracowanie i propagowanie kampanii Globalnego Tygodnia Działań przeciwko Przemocy z Użyciem Broni, których tematem była RevCon4.
- iii. Opracowanie i rozpowszechnienie przed konferencją przewodnika społeczeństwa obywatelskiego na temat RevCon4, w którym opisano, w jaki sposób społeczeństwo obywatelskie może wnieść wkład w przygotowania i realizację RevCon4.
- iv. Uczestnictwo – dzięki programowi sponsorowania – do dziesięciu (10) przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w RevCon4 i aktywne uczestnictwo w wydarzeniach organizowanych przy okazji RevCon4.
- v. Zorganizowanie warsztatów przygotowawczych na temat RevCon4 dla uczestniczących organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Było to dwudniowe wydarzenie oparte na kontaktach osobistych, w Nowym Jorku w weekend przed konferencją, w którym udział wzięli członkowie IANSA.
- vi. Opracowanie i upowszechnienie maksymalnie trzech (3) dokumentów analitycznych dla członków IANSA dotyczących tematów związanych z kwestiami, których PoA/ITI nie rozwiązał w wystarczającym stopniu. Dokumenty zostały udostępnione w wersji elektronicznej w języku angielskim i przetłumaczone na języki francuski i hiszpański. Kopie papierowe udostępniono podczas RevCon4.

3.2 Zapewnienie pełnej i skutecznej realizacji PoA/ITI w oparciu o krajowe i regionalne priorytety, cele, strategie i plany działania

3.2.1 Wyniki

- Wzmocniona zostaje pełna i skuteczna realizacja zobowiązań podjętych przez państwa w ramach PoA i ITI.
- Ustalane są obecnie cele krajowe i regionalne, uzgodnione przez państwa podczas BMS7.

3.2.2 Działania

Modernizacja narzędzia oceny MOSAIC (w wersji elektronicznej i papierowej), aby umożliwić państwom przeprowadzanie samooceny realizacji PoA/ITI

Narzędzie oceny MOSAIC umożliwi państwom (samo)ocenę poziomu realizacji PoA/ITI oraz innych ram kontroli broni strzeleckiej na szczeblu krajowym. Pomoże państwom w identyfikowaniu luk w ich krajowych systemach kontroli broni strzeleckiej i w określeniu obszarów priorytetowych, którymi należy się zająć, aby wzmocnić zdolności krajowe oraz zapewnić pełne i skuteczne wdrożenie PoA/ITI.

Wyniki ocen mogą stanowić podstawę opracowania krajowych i regionalnych planów działania, strategii, harmonogramów lub celów oraz zapewnić, by były one oparte na postanowieniach uzgodnionych w kluczowych globalnych porozumieniach dotyczących BSiL. Narzędzie oceny MOSAIC może być również wykorzystywane do gromadzenia i zestawiania informacji, które mają zostać zawarte w krajowych sprawozdaniach z realizacji PoA/ITI, oraz do ułatwiania opracowywania wniosków projektowych do celów pozyskiwania środków.

Narzędzie oceny MOSAIC ułatwi krajowe analizy ich systemów kontroli broni strzeleckiej w odniesieniu do obszarów objętych modułami MOSAIC zawartymi w seriach 2, 3, 4, 5 i 6, a zatem obejmie pełny cykl życia broni strzeleckiej, w tym kwestie przekrojowe, takie jak płeć i młodzież ⁽¹⁵⁾. Oprócz wykorzystania przez organy krajowe przewiduje się, że takie narzędzie może być również wykorzystywane przez szerszy krąg zainteresowanych podmiotów, w tym organizacje regionalne i społeczeństwo obywatelskie. Przyniesie ono bezpośrednie korzyści dla pracy ośrodków regionalnych UNODA i może być wykorzystywane podczas misji rozpoznawczych w ramach Podmiotu Ratującego Życie (SALIENT) ⁽¹⁶⁾. Aby podmioty te mogły wspierać krajowe wysiłki na rzecz stosowania narzędzia oceny MOSAIC, opracowany i udostępniony zostanie przewodnik użytkownika.

Działania te będą realizowane we współpracy z UNIDIR.

Wspieranie państw w zintensyfikowaniu ich wysiłków na rzecz realizacji PoA/ITI

W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach realizowane przez UNLIREC

- **Konsolidacja planu działania w zakresie BSiL dla państw Ameryki Środkowej (2022–2024)**, z udziałem wszystkich zainteresowanych państw członkowskich *Sistema de la Integración Centroamericana* (SICA) (Gwatemali, Hondurasu, Kostaryki, Nikaragui, Panamy i Salwadoru), by wzmocnić wdrażanie międzynarodowych, regionalnych i subregionalnych instrumentów BSiL oraz ograniczyć nielegalne rozprzestrzenianie broni i amunicji w tym regionie ⁽¹⁷⁾.

Działania będą obejmować subregionalne seminaria, warsztaty, sesje robocze (projekty i spotkania tematyczne). Państwa Ameryki Środkowej będą w stanie wykorzystać polityczny impuls w okresie poprzedzającym RevCon4, aby przyspieszyć nową inicjatywę subregionalną z jasnymi celami i wskaźnikami.

Proces konsolidacji inicjatywy dotyczącej harmonogramu zostanie przeprowadzony we współpracy z Departamentem Bezpieczeństwa Publicznego Organizacji Państw Amerykańskich (OPA) i będzie stanowił uzupełnienie działań określonych w DECYZJI RADY UE (WPZiB) 2022/847 z dnia 30 maja 2022 r. UNLIREC będzie w stanie kierować tym procesem wraz z OPA i korzystać ze swojej wiedzy fachowej w ramach planu działania w zakresie broni palnej na Karaibach. Wszystkie działania będą koordynowane z organizacją regionalną SICA.

- W państwach Ameryki Południowej i Środkowej prowadzone będą **kursy na temat zwalczania handlu bronią i amunicją oraz zakazów związanych z bronią strzelecką, amunicją oraz częściami i komponentami do nich (ISAAPC)**.

W regionie Azji i Pacyfiku realizowane przez UNRCPD

- **Wspieranie tworzenia i szkolenia krajowych punktów kontaktowych ds. PoA**. Do chwili obecnej jedynie siedemnaście państw w regionie Azji i Pacyfiku wyznaczyło i zgłosiło krajowy punkt kontaktowy w sprawie realizacji PoA/ITI. W ramach tego działania UNRCPD będzie wspierać tworzenie krajowych punktów kontaktowych, jeżeli takie punkty nie istnieją, oraz zwiększać zdolności istniejących punktów kontaktowych i krajowych mechanizmów koordynacji poprzez specjalne warsztaty regionalne. Działanie to zostanie przeprowadzone w 2023 r., aby zapewnić wyznaczenie krajowych punktów kontaktowych na czas przed RevCon4. Działanie to zostanie przeprowadzone wirtualnie.

⁽¹⁵⁾ www.un.org/disarmament/mosaic

⁽¹⁶⁾ www.un.org/disarmament/salient

⁽¹⁷⁾ Należy zauważyć, że państwa SICA Belize i Republika Dominikańska stanowią część planu działania w zakresie broni palnej na Karaibach, natomiast udział Nikaragui będzie musiał zostać potwierdzony.

- **Oceny wykonane z zastosowaniem narzędzia MOSAIC w wybranych państwach**, by określić luki i możliwości wzmocnienia realizacji oraz ustanowienia krajowych i regionalnych priorytetów, celów i planów działania. Działanie to będzie oparte na kontaktach osobistych.
- **Pomoc dla państw regionu Azji i Pacyfiku w realizacji PoA/ITI.** Można udzielać pomocy w odniesieniu do różnych aspektów kontroli BSiL, w tym aspektów ustawodawczych i regulacyjnych, projektowania i zarządzania kontrolą broni strzeleckiej lub wsparcia operacyjnego. Może ona również obejmować podejścia subregionalne (np. w zakresie bezpieczeństwa granic). Wszystkie działania będą uwzględniać aspekt płci i sprzyjać włączeniu społecznemu. Mogą obejmować wsparcie operacyjne, szkolenia, warsztaty, spotkania, gromadzenie danych lub działalność badawczą. Głównymi beneficjentami będą organy krajowe lub służby bezpieczeństwa i siły obronne.

UNRCPD będzie odpowiadać na wnioski krajów o pomoc w trakcie realizacji projektu. Wnioski o pomoc wynikające z innych działań prowadzonych w ramach tego projektu, w szczególności oceny narzędziem MOSAIC, lub które zostały przekazane w sprawozdaniach krajowych, będą traktowane priorytetowo. Pomoc może być udzielana w ramach kontaktów osobistych lub wirtualnie.

W Afryce realizowane przez UNREC

- **Oceny wykonane z zastosowaniem narzędzia MOSAIC w wybranych państwach**, by określić luki i możliwości wzmocnienia realizacji oraz ustanowienia krajowych i regionalnych priorytetów, celów i planów działania. Działanie to będzie oparte na kontaktach osobistych.
- **Pomoc dla państw w Afryce w realizacji PoA/ITI.** Można udzielać pomocy w odniesieniu do różnych aspektów kontroli BSiL, w tym aspektów ustawodawczych i regulacyjnych, projektowania i zarządzania kontrolą broni strzeleckiej lub wsparcia operacyjnego. Może ona również obejmować podejścia subregionalne (np. w zakresie bezpieczeństwa granic). Wszystkie działania będą uwzględniać aspekt płci i sprzyjać włączeniu społecznemu. Mogą obejmować wsparcie operacyjne, szkolenia, warsztaty, spotkania, gromadzenie danych lub działalność badawczą. Głównymi beneficjentami będą organy krajowe lub służby bezpieczeństwa i siły obronne.

UNREC będzie odpowiadać na wnioski krajów o pomoc w trakcie realizacji projektu. Wnioski o pomoc wynikające z innych działań prowadzonych w ramach tego projektu, w szczególności oceny narzędziem MOSAIC, lub które zostały przekazane w sprawozdaniach krajowych, będą traktowane priorytetowo. Pomoc może być udzielana w ramach kontaktów osobistych lub wirtualnie.

Działania mające na celu zwiększenie zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w kontrolę broni strzeleckiej, w tym:

- **Doroczne kampanie** – IANSA i jej organizacje członkowskie będą prowadziły działania w ramach corocznych kampanii i takich wydarzeń jak Globalny Tydzień Działań przeciwko Przemocy z Użyciem Broni, Międzynarodowy Dzień Młodzieży, Miesiąc Amnesty w Afryce, Międzynarodowy Dzień Pokoju, Dzień Dziecka Afrykańskiego, Międzynarodowy Dzień Niszczenia Broni, inicjatywa „Wear Orange”, Międzynarodowy Dzień Kobiet oraz „16 dni działań przeciwko przemocy uwarunkowanej płcią”.
- **Budowanie zdolności społeczeństwa obywatelskiego w zakresie kontroli BSiL** – opracowanie materiałów zorientowanych na politykę i organizowanie możliwości uczenia się dla członków IANSA, w tym seminariów internetowych i prezentacji, w celu oceny i poszerzenia wiedzy na temat PoA/ITI i innych międzynarodowych / regionalnych / subregionalnych instrumentów istotnych dla kontroli BSiL wśród społeczeństwa obywatelskiego, aby umożliwić im propagowanie kontroli broni strzeleckiej.
- Zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego, rzecznictwo i program informacyjny dotyczący ustalania celów krajowych i regionalnych, planów działania lub harmonogramów – w konsultacji i we współpracy z UNODA i jej ośrodkami regionalnymi; IANSA będzie wspierać swoich członków sieci w dyskusjach z urzędnikami i propagowaniu opracowywania przez państwa krajowych i regionalnych celów i priorytetów w zakresie realizacji PoA/ITI.
- **Program dotacji na rzecz trwałego zaangażowania wybranych członków IANSA** – IANSA ustanowi program dotacji dla swoich członków, aby umożliwić organizacjom oddolnym prowadzenie prac programowych. IANSA ustanowi proces ułatwiający realizację programu dotacji w oparciu o jasno określone kryteria wyboru, który zostanie zatwierdzony przez UNODA.
- **Rzecznictwo na rzecz sprawozdawczości krajowej** – IANSA i jej członkowie, w porozumieniu z UNODA, konsekwentnie opowiadają się za regularną i kompleksową sprawozdawczością w ramach PoA/ITI w drodze konstruktywnego dialogu z organami krajowymi i parlamentarzystami.

Działania te będą prowadzone przez Międzynarodową Sieć Działań przeciwko Broni Lekkiej (IANSA) we współpracy z UNODA i jej ośrodkami regionalnymi i wesprą zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w pełną i skuteczną realizację PoA/ITI.

3.2.3 Wyniki

Narzędzie oceny MOSAIC udoskonalono w następujący sposób:

- Opracowanie narzędzia oceny MOSAIC, które wzmocniło krajowe kontrole broni strzeleckiej, wspierało realizację PoA i pomagało ustalać cele i plany działania, ułatwiało zmiany harmonogramu i składanie wniosków o pomoc międzynarodową. Narzędzie oceny MOSAIC opierało się na uprzednio opracowanej wersji beta narzędzia oceny ISACS, którego zakres był ograniczony do serii 5 międzynarodowych standardów kontroli broni strzeleckiej (ISACS).
- Wersja papierowa tego narzędzia została udostępniona w językach: arabskim, angielskim, francuskim, portugalskim i hiszpańskim. Udostępniono również angielską wersję elektroniczną.
- Opracowanie i publikacja przewodnika użytkownika dotyczącego narzędzia oceny MOSAIC w języku angielskim, z tłumaczeniem na języki: arabski, francuski, portugalski i hiszpański.
- Przy okazji spotkań regionalnych w ramach przygotowań do RevCon4 przeprowadzono z organizacjami i mechanizmami regionalnymi i subregionalnymi łączone ćwiczenia walidacyjne / sesje szkoleniowe poświęcone narzędziu oceny MOSAIC.

Ameryka Łacińska i Karaiby

- Do ośmiu (8) seminariów / warsztatów / sesji roboczych / spotkań odbyło się w ramach kontaktów bezpośrednich i wirtualnie, by pomóc w konsolidacji planu działania dotyczącego BSIL dla państw Ameryki Środkowej (2022–2024). W pierwszym roku działalności skonsolidowano PROJEKT dokumentu dotyczącego harmonogramu, natomiast w drugim roku skoncentrowano się na rozpoczęciu opracowywania strategii krajowych (krajowe plany działania lub podobne inicjatywy) oraz na realizacji działań określonych w inicjatywie subregionalnej / harmonogramie.
- UNLIREC przeprowadził w wybranych państwach Ameryki Środkowej i Ameryki Południowej dwa (2) kursy poświęcone ISAAPC i cztery (4) kursy poświęcone zwalczaniu handlu bronią i amunicją.

Azja i Pacyfik

- Zorganizowano specjalne warsztaty regionalne. Warsztaty regionalne koncentrowały się na roli i zadaniach krajowego punktu kontaktowego, w szczególności na koordynacji z podmiotami krajowymi, składaniu sprawozdań krajowych oraz dostarczaniu wytycznych w zakresie polityki i programowania związanych z kontrolą BSIL. Warsztaty opierały się na module MOSAIC 03.40 dotyczącym krajowych mechanizmów koordynacji w zakresie kontroli BSIL.
- Oceny z wykorzystaniem narzędzia MOSAIC przeprowadzono w ramach kontaktów bezpośrednich w maksymalnie dwóch (2) wybranych państwach.
- Do czterech (4) państw regionu Azji i Pacyfiku otrzymało pomoc w realizacji PoA/ITI.

Afryka

- Oceny z wykorzystaniem narzędzia MOSAIC przeprowadzono w ramach kontaktów bezpośrednich w maksymalnie dwóch (2) wybranych państwach.
- Do czterech (4) państw Afryki otrzymało pomoc w realizacji PoA/ITI.

3.2.4 Zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego zostało wzmocnione poprzez:

- i. Opracowanie działań i materiałów w ramach kampanii, przyznanie lokalnym i krajowym organizacjom członkowskim IANSA niewielkich stypendiów na działania prowadzone w trakcie tych kampanii.
- ii. Opracowanie materiałów dotyczących polityki i zapewnienie członkom IANSA możliwości uczenia się.
- iii. Program na rzecz zaangażowania i wspierania społeczeństwa obywatelskiego ustanowiony w odniesieniu do ustalania celów na szczeblu krajowym i regionalnym, planów działania lub harmonogramów.
- iv. Ustanowienie programu dotacji na rzecz trwałego zaangażowania wybranych członków IANSA.
- v. Przeprowadzenie działań informacyjnych skierowanych do organów krajowych i parlamentarzystów, by poprawić sprawozdawczość krajową.

3.3 Zaspokajanie obecnego zapotrzebowania na wzmocnienie i pogłębienie polityki i programów w zakresie kontroli broni strzeleckiej uwzględniających aspekt płci, zgodnie z agendą na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa

3.3.1 Wyniki

- Trwała zdolność strategiczna i operacyjna do uwzględniania aspektu płci w kontroli broni strzeleckiej wśród szerokiego grona kluczowych zainteresowanych stron dalej zwiększa się i pogłębia.
- W dalszym ciągu wzmocniane są synergie i działające powiązania z uzupełniającymi ramami polityki i programami działań, w szczególności z Agendą 2030, agendą na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, „Naszym wspólnym programem” i rezolucjami Zgromadzenia Ogólnego w sprawie kobiet i rozbrojenia.

3.3.2 Działania

Wszystkie działania będą opierać się na wynikach poprzedniego projektu finansowanego przez UE, a mianowicie decyzji Rady (WPZiB) 2018/2011 z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie wsparcia uwzględniających aspekt płci polityk, programów i działań w zakresie zwalczania nielegalnego handlu bronią strzelecką i jej niewłaściwego wykorzystywania, zgodnie z programem działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

Wzmocnienie komponentu dotyczącego kontroli broni strzeleckiej w agendzie na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa

Obejmuje to stałe zaangażowanie UNODA w sieć punktów kontaktowych ds. kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, by propagować kontrolę broni strzeleckiej w przypadku krajowych planów działania, strategii i działań wdrożeniowych dotyczących kobiet, pokoju i bezpieczeństwa. Będzie to stałe zaangażowanie w trakcie realizacji projektu i będzie prowadzone w oparciu o kontakty bezpośrednie lub wirtualnie.

Wsparcie dla państw na rzecz wzmocnienia polityki i programów w zakresie kontroli broni strzeleckiej ukierunkowanych na aspekt płci

W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach realizowane przez UNLIREC

- **Szkolenia w zakresie uwzględniania aspektu płci w kontroli broni strzeleckiej w państwach Ameryki Środkowej i Południowej** – kursy są skierowane do organów krajowych odpowiedzialnych za kontrolę broni strzeleckiej i regulacje, bezpieczeństwo obywateli oraz zapobieganie i ograniczanie przemocy wobec kobiet/przemocy ze względu na płeć.
- **Seria webinarium na temat kontroli BSiL i płci w ramach przygotowań do RevCon4** – tematy będą różne i zostaną określone w koordynacji z państwami Ameryki Środkowej i Południowej oraz zgodnie z przygotowaniem do RevCon4 i jej wynikami.

W regionie Azji i Pacyfiku realizowane przez UNRCPD

- **Harmonizacja wdrażania zbieżnych programów w zakresie kontroli broni strzeleckiej i równości płci** – będzie to obejmować zaangażowanie krajów Azji i Pacyfiku, w których krajowe plany działania na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa wygasły, są prowadzone lub planowane, by skuteczniej wdrażać programy zbieżne z inicjatywami w zakresie kontroli broni strzeleckiej. W ramach inicjatywy przeanalizowane zostaną również synergie z innymi ramami dotyczącymi równouprawnienia płci, w szczególności z inicjatywą „Spotlight”.
- **Seminarium regionalne na temat upowszechnienia Traktatu o handlu bronią w regionie Azji i Pacyfiku oraz konwergencji z agendą na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa** – w 2013 r. państwa przyjęły Traktat o handlu bronią – wielostronny traktat regulujący w szczególności międzynarodowy handel bronią konwencjonalną. Traktat ten jest również pierwszym prawnie wiążącym traktatem dotyczącym broni, w którym uznaje się związek między handlem bronią a przemocą ze względu na płeć. Wprowadzenie w życie Traktatu o handlu bronią umożliwia również państwom wypełnienie ich zobowiązań dotyczących wywozu broni określonych w PoA z 2001 r. W regionie Azji i Pacyfiku do Traktatu o handlu bronią nadal przystąpiło niewiele państw, jednak niedawne przyłączenie się Chin i Filipin stworzyło w regionie korzystny impuls polityczny do propagowania upowszechnienia traktatu. Warsztaty opierały się na zaangażowaniu społeczeństwa obywatelskiego i parlamentarzystów w ramach poprzedniego projektu, w którym Traktat o handlu bronią uznano za kluczowy obszar priorytetowy. Warsztaty będą realizowane we współpracy z kluczowymi partnerami, w tym agencjami ONZ, organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi oraz społeczeństwem obywatelskim. Będą wirtualne.

W Afryce realizowane przez UNREC

- **Warsztaty regionalne poświęcone uwzględnianiu aspektu płci w kontroli broni strzeleckiej w celu wymiany informacji na temat wyzwań i priorytetów związanych z płcią** – warsztaty regionalne dla Afryki Zachodniej, Środkowej, Wschodniej i Południowej. Warsztaty te będą realizowane we współpracy z organizacjami regionalnymi i kluczowymi partnerami i będą oparte na kontaktach bezpośrednich.

- **Włączenie kontroli broni strzeleckiej do szerzej pojętej równości płci, rozwoju i działań na rzecz bezpieczeństwa poprzez serię webinarium** z udziałem ekspertów zajmujących się przemocą ze względu na płeć, przemocą seksualną w konfliktach zbrojnych, zaangażowaniem młodzieży, kwestiami humanitarnymi oraz pomocą dla osób wewnętrznie przesiedlonych i uchodźców, by zwiększać świadomość na temat czynników leżących u podstaw rozprzestrzeniania broni strzeleckiej, nielegalnego handlu nią i jej niewłaściwego wykorzystywania, a także na temat wpływu takich zjawisk, oraz na temat potrzeby powiązania kontroli broni z innymi programami lub włączenia jej do takich programów. Celem serii webinarium jest opracowanie wielowymiarowego podejścia do zapobiegania i ograniczania przemocy zbrojnej oraz stworzenie w tym celu namacalnych powiązań między krajowymi organami kontroli broni strzeleckiej a innymi zainteresowanymi podmiotami. Seria webinarium będzie realizowana we współpracy z kluczowymi partnerami i zostanie zorganizowana wirtualnie.

Działania mające na celu zwiększenie zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w kontrolę broni strzeleckiej, w tym:

- **Uwzględnianie aspektu płci i sprawozdanie dotyczące BSIL** poświęcone osiągnięciom i doświadczeniom zdobytym w ramach finansowanego przez UE projektu (WPZiB) 2018/2011, w tym przegląd i ocena działań realizowanych przez IANSA i jej członków oraz zalecenia dotyczące dalszego zaangażowania. Sprawozdanie to będzie stanowiło podstawę innych działań związanych z płcią w ramach tego projektu.
- **Wirtualne warsztaty, szkolenia i wydarzenia dotyczące uwzględniania aspektu płci w kontroli broni strzeleckiej dla społeczeństwa obywatelskiego** we współpracy z UNODA i jej ośrodkami regionalnymi – IANSA organizuje wirtualne warsztaty, szkolenia i wydarzenia dotyczące płci i kontroli broni strzeleckiej przez cały okres realizacji projektu dla szerokiego grona odbiorców na świecie.
- **Propozycje społeczeństwa obywatelskiego dotyczące zwiększenia synergii z agendą na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.** Opracowanie zestawu narzędzi gromadzącego propozycje członków IANSA dotyczące zwiększenia synergii między kontrolą broni strzeleckiej a programami działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, z naciskiem na techniki rzecznictwa, komunikację międzyregionalną i wdrażanie polityki, która może być stosowana w regionach. Zestaw narzędzi będzie szeroko rozpowszechniany, w tym podczas działań organizowanych przez IANSA lub UNODA i jego ośrodki regionalne.

Powyższe działania będą prowadzone przez IANSA, we współpracy z UNODA i jego ośrodkami regionalnymi, by wspierać zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w politykę i programy kontroli broni strzeleckiej uwzględniające aspekt płci, zgodnie z agendą na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

3.3.3 Wyniki

Kontrola broni i rozbrojenie, w tym broń strzelecka, były uwypuklane w pracach ONZ i sieci ds. kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, w tym w pracach dotyczących przemocy seksualnej związanej z konfliktem ⁽¹⁸⁾.

Wzmocnienie zdolności państw w zakresie polityki i programów dotyczących broni strzeleckiej ukierunkowanych na aspekt płci poprzez:

Ameryka Łacińska i Karaiby

- Zorganizowanie i przeprowadzenie w państwach Ameryki Środkowej i Południowej trzech (3) kursów na temat uwzględniania aspektu płci w kontroli broni strzeleckiej.
- Przeprowadzenie w następstwie RevCon4 do czterech (4) webinarium na temat kontroli BSIL i płci.

Azja i Pacyfik

- Przeprowadzenie w 2023 r. jednych (1) warsztatów regionalnych we współpracy z kluczowymi partnerami regionalnymi, takimi jak ASEAN, Forum Wysp Pacyfiku i partnerzy społeczeństwa obywatelskiego.
- Przeprowadzenie regionalnego seminarium na temat upowszechnienia Traktatu o handlu bronią w regionie Azji i Pacyfiku oraz konwergencji z agendą na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

Afryka

- Zorganizowanie czterech (4) trzydniowych warsztatów regionalnych na temat uwzględniania aspektu płci w kontroli broni strzeleckiej dla komisji krajowych/punktów kontaktowych PoA i kluczowych zainteresowanych podmiotów. Przedstawienie podczas warsztatów postępów poczynionych w ramach poprzedniego projektu finansowanego przez UE i zapewnienie platformy wymiany najlepszych praktyk między państwami w regionie. Również zidentyfikowanie luk i możliwości wzmocnienia uwzględniania aspektu płci w kontroli broni strzeleckiej. Trzeci dzień warsztatów pozwolił spotkać się z organizacjami regionalnymi, by określić priorytety i strategie dalszych działań mających na celu przełożenie wyników warsztatów na praktykę krajową.

⁽¹⁸⁾ Uczestnictwo, zapobieganie konfliktom, ochrona, pomoc i odbudowa.

- Zorganizowanie serii webinarów na temat rozprzestrzeniania broni strzeleckiej, nielegalnego handlu tą bronią i niewłaściwego jej wykorzystywania oraz potrzeby powiązania lub włączenia kontroli zbrojeń do innych programów.

3.3.4 Wzmocnienie zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w kontrolę broni strzeleckiej poprzez:

- i. Sporządzenie i rozpowszechnienie sprawozdania na temat osiągnięć i wniosków wyciągniętych z finansowanego przez UE projektu (WPZiB) 2018/2011.
- ii. Zorganizowanie dla społeczeństwa obywatelskiego wirtualnych warsztatów, szkoleń i wydarzeń dotyczących uwzględniania aspektu płci w kontroli broni strzeleckiej.
- iii. Opracowanie i rozpowszechnianie zestawu narzędzi, w którym zebrano propozycje członków IANSA dotyczące zwiększenia synergii między kontrolą broni strzeleckiej a programami działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

4. Podnoszenie świadomości, rzecznictwo, działania informacyjne i partnerstwa

UNODA i jej partnerzy wykonawczy będą wywierać trwały wpływ poprzez skuteczne podnoszenie świadomości, rzecznictwo, działania informacyjne i partnerstwa.

UNODA będzie wspierać rozpowszechnianie informacji i rezultatów proponowanych działań wśród jak najszerszego kręgu odbiorców. Ponadto w ramach wszystkich odnośnych działań podejmowane będą wysiłki popularyzatorskie poprzez wykorzystanie mediów, imprez towarzyszących i narzędzi internetowych. UNODA i IANSA będą przez cały rok rozwijać kampanie w mediach społecznościowych i uczestniczyć w nich.

UNODA i IANSA wykorzystają najszerszy możliwy zakres narzędzi komunikacyjnych, w tym strony internetowe, pisemne komunikaty prasowe, wybrane narzędzia mediów społecznościowych, imprezy towarzyszące i nieformalne briefingi. Realizacja wszystkich działań będzie na bieżąco śledzona poprzez narzędzia monitorowania i oceny, w tym ankiety dla uczestników oraz regularne organizowanie spotkań odnośnych grup roboczych.

UNODA zastosuje wszystkie odpowiednie środki, aby zapewnić właściwe wyeksponowanie wkładu Unii w dane działanie. Takie działania będą prowadzone zgodnie z komunikatem Komisji oraz podręcznikiem dotyczącym informowania o działaniach zewnętrznych Unii Europejskiej i ich eksponowania.

W trakcie realizacji projektu zapewniona zostanie koordynacja z wieloma partnerami, w tym z partnerami będącymi beneficjentami innych decyzji Rady UE.

UNODA będzie nadal aktywnie angażować się w nieformalny mechanizm koordynacji dotyczący płci i BSiL, który ustanowiono w 2019 r. w ramach trwającego projektu.

5. Czas trwania

Całkowity szacowany czas trwania projektu, obejmujący wszystkie działania w ramach jego trzech filarów, wyniesie 36 miesięcy.

6. Sprawozdawczość

UNODA będzie przygotowywać regularne sprawozdania, zgodnie z wynegocjowaną umową.

7. Koszt całkowity

Łączne szacunkowe środki finansowe na realizację etapu II, o które trzeba występować do UE, wynoszą XXX EUR.